

דגם תשובות – דינים ומבוא – עולים חדשים – מס' 005384, חורף תשע"ט

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים מרובעים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון (64 נקודות)

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 1-5.

1. מבוא לתורה שבעל פה

א. [בזמן שבית המקדש היה קיים נטלו את ארבעת המינים במשך כל ימי חג הסוכות רק במקדש]. לאחר החורבן תיקן רבן יוחנן בן זכאי שבכל המקומות ייטלו את ארבעת המינים בכל ימי חג הסוכות כמו במקדש. מטרת התקנה: לזכור את המקדש ("זכר למקדש").
(עמ' 11)

ב. ספרות השו"ת – אוסף של תשובות בכל תחומי החיים שענו רבנים לשואלים. הצורך בספרות השו"ת – ספרות זו נותנת מענה על שאלות שאין עליהן מענה מפורש בספרות ההלכה הקיימת [המענה הוא על פי ספרות היסוד: משנה, גמרא וספרי פסיקה].
(עמ' 19)

2. הלכות כשרות

א. (1) בדיקת כשרות למסעדה לעומת בדיקת כשרות לבקבוק שתייה: בקבוק שתייה הוא מוצר ארוז וסגור, ואילו האוכל במסעדה אינו ארוז וסגור. [האוכל מבושל במסעדה וצריך לבדוק את הכשרות של כל תהליך הבישול]
(עמ' 26-27).

[הערה למעריך: על תת-סעיף זה – 60%]

(2) הבדלים בין כשרות "רגילה" לכשרות "מהודרת":

– בכשרות רגילה מקפידים פחות, למשל: המשגיח לא נמצא כל הזמן, ואילו בכשרות מהודרת ההשגחה קפדנית, המשגיח נמצא כל היום במקום המושגח.

– בכשרות רגילה מכריעים לקולא במחלוקות הלכתיות, ואילו בכשרות מהודרת מכריעים לחומרה.

(עמ' 26)

[למעריך: די בהבדל אחד ; על תת-סעיף זה – 40%]

ב. (1) "עד אחד נאמן באיסורים" – די בעד אחד לקבוע אם דבר כלשהו מותר או אסור מבחינה הלכתית (עמ' 27).

(2) הסבר הקביעה – רב כלשהו שחותם על מוצר ומעיד שהוא כשר, הרי הוא עד אחד שמעיד בענייני איסור והיתר,

ואפשר לסמוך עליו (שם).

3. תפילה**א.** סיבות לתקנת נוסח תפילה קבוע:

- כדי שהתפילה תנוסח כראוי ובשפה יפה ועמוקה.
 - כדי שהאדם יבקש את כל מה שהוא צריך באמת.
 - כדי שהאדם יתפלל גם על צורכי הציבור.
- (עמ' 42)

[הערה למעריך: די בשתי סיבות]**ב.** תפילה בציבור עדיפה מתפילת יחיד מן הסיבות האלה:

- תפילת ציבור מתקבלת תמיד והערך שלה רב יותר מתפילת יחיד.
 - בתפילה בציבור נאמרים דברי קדושה שאינם נאמרים בתפילת יחיד [לדוגמה: קדיש, ברכו, קדושה בשמונה עשרה, ועוד].
- (עמ' 43)

4. מועדים – ימים נוראים**א.** שלושת השלבים של חזרה בתשובה: עזיבת החטא (להפסיק לחטוא), חרטה ווידוי, קבלה לעתיד (עמ' 76).**ב.** הנושא של כל אחת מן הברכות:

מלכויות – מלכות ה' על עולמו.

זיכרונות – השגחת ה' על יצוריו. ה' זוכר את מעשי כולם [לקבל גם אחת מן התשובות].

שופרות – מעמד הר סיני וקול השופר שנשמע בו. מתפללים לה' שנוכה לשמוע את קול השופר בעת הגאולה השלמה [לקבל גם אחת מן התשובות].

(עמ' 79)

5. מועדים – פסח ושבעות**א. (1)** "בדיקת חמץ" – בודקים אם יש חמץ בבית בתחילת ליל י"ד בניסן [לקבל: לילה לפני ליל הסדר].**(2)** "ביעור חמץ" – שורפים את החמץ שנשאר ברשותנו בי"ד בניסן בבוקר [עד סוף השעה החמישית (סמוך לשעה

עשר ורבע בבוקר)] [לקבל: בבוקר שלפני ליל הסדר].

(עמ' 98-99)

ב. מנהגי חג השבעות: נשארים ערים כל הלילה ועוסקים בתורה; קוראים את מגילת רות; מקשטים את הבית ואת בית

הכנסת בעשבים ובירק; אוכלים מאכלי חלב; אומרים פיוט "אקדמות".

[הערה למעריך: די בשלושה מנהגים]

(עמ' 106-107)

פרק שני (36 נקודות)

על הנבחן לענות על שלוש מן השאלות 6-9.

6. בין אדם לחברו

- א.** (1) אסור לגנוב על מנת להחזיר מכיוון שהאדם מתרגל לגנוב.
 (2) אסור לקנות מאדם חפץ גנוב מכיוון שבמעשה זה הקונה מסייע לעובר עבירה [וגורם לגנב להמשיך לגנוב] [לקבל]:
 הקונה שותף לגנבה].
 (עמ' 34)
- ב.** "ועשית מעקה לגגך" – דוגמאות: לכסות בור, לקבוע סורגים על החלונות.
 [למעריך: די בדוגמה אחת; לקבל דוגמאות נוספות מעמ' 37]

7. ברכות

- א.** מברכים לפני האכילה כי כל מה שנמצא בעולם שייך לקב"ה, והברכות הן כעין בקשת רשות מה' ליהנות מעולמו
 (עמ' 57).
- [לקבל]: בברכה אנו משבחים את ה' שברא את המאכלים אך בברכה אנו מביעים הכרת טובה כלפי ה' – עמ' 56].
- ב.** (1) מאכלים שלאחר אכילתם מברכים "מעין שלוש": עוגות ואטריות; פירות משבעת המינים; יין.
 (2) הברכה "מעין שלוש" נקראת כך משום שבברכה זו מוזכרים העניינים שבשלוש הברכות הראשונות של ברכת המזון [בברכה זו נכללות שלוש הברכות הראשונות של ברכת המזון].
 (עמ' 59)

8. שבת

- א.** (1) שני אירועים ששמירת השבת מזכירה לאדם: בריאת העולם ויציאת מצרים.
 (2) מוסיפים "מחול על הקודש" – מפסיקים לעשות מלאכה ומקדימים לקבל את השבת לפני השקיעה [לקבל]: מקדימים את כניסת השבת].
 (עמ' 64-65)
- ב.** מברכים בשבת ברכת המוציא על שני כיכרות לחם זכר למן שירד במדבר ביום שישי בכמות כפולה, בעבור יום שישי
 ובעבור שבת (עמ' 67).

9. מצוות

- א.** שתי הפעולות שנכללות במצוות ביקור חולים:
 – לדאוג לצורכי החולה.
 – להתפלל לה' שישלח לו רפואה שלמה.
 (עמ' 116)
- ב.** (1) בשנה הראשונה והשנייה מפרישים מעשר שני.
 (2) בשנה השלישית מפרישים מעשר עני.
 (עמ' 119)
- ג.** "איסור עורלה" – אסור לאכול [וליהנות] מן הפירות שגדלו בשלוש שנות הגידול הראשונות של העץ (עמ' 120).